

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดกับการใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านคูเมือง อำเภอเมืองสรวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. การเขียนสะกดคำ
3. การบูรณาการ
4. แบบฝึกทักษะ
5. แผนการจัดการเรียนรู้
6. ประสิทธิภาพ
7. ดัชนีประสิทธิผล
8. ความพึงพอใจ
9. บริบทโรงเรียน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
11. กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 4-5)

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจ เพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักษรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียนซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทยการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสมกับ โอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูลแนวความคิดคุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลินการเรียนรู้และทำความเข้าใจบท บทร้องเล่นของเด็กเพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกรักถิ่นเกิดค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษาเพื่อให้ได้ความซาบซึ้ง และภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

1. คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความเรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่วเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่านตั้งคำถามเชิงเหตุผลลำดับเหตุการณ์คาดคะเนเหตุการณ์สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่งคำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิการอ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอและมีมารยาทในการอ่าน

1.2 มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการ และมีมารยาทในการเขียน

1.3 เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง และดู พูดสื่อสาร เล่าประสบการณ์ พูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

1.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำในประโยคมีทักษะในการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ

แต่งประโยคต่าง ๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญและเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

1.5 เข้าใจและสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันแสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้านและเพลงกล่อมเด็กซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร่ำร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร่ำหรือกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

2. โครงสร้างเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนดังนี้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดเวลาเรียนไว้ดังนี้

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นละ 200 ชั่วโมง/ปี

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นละ 160 ชั่วโมง/ปี

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นละ 120 (3 นก.) ชั่วโมง/ปี

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นละ 240 (6 นก.) ชั่วโมง/ปี

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 23)

3. สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถุ์ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 สาระดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน
ตัวชี้วัดชั้นปี/ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. อ่านออกเสียงคำข้อความเรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว
2. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน
3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
4. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ
5. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน
7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ
8. อธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ
9. มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียน
เรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดชั้นปี/ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด
2. เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างชัดเจน
3. เขียนบันทึกประจำวัน
4. เขียนจดหมายลาครู
5. เขียนเรื่องตามจินตนาการ
6. มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟัง และดู อย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้
ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์
ตัวชี้วัดชั้นปี/ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. เล่ารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง และดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง

2. บอกสาระสำคัญจากการฟัง และการดู
3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง และดู
4. พุคแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟัง และดู
5. พุคสื่อสารให้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์
6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
ตัวชี้วัดชั้นปี/ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ
  2. ระบุชนิด และหน้าที่ของคำในประโยค
  3. ใช้พจนานุกรมค้นหาคำความหมายของคำ
  4. แต่งประโยคง่าย ๆ
  5. แต่งคำคล้องจองและคำขวัญ
  6. เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ
- สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง(กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 12)
ตัวชี้วัดชั้นปี/ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
  2. รู้จักเพลงพื้นบ้าน และเพลงกล่อมเด็กเพื่อปลูกฝังความชื่นชมวัฒนธรรมท้องถิ่น
  3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน
  4. ท่องจำทอาชยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ
- คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา

คำในภาษาไทยมีทั้งประเภทที่เป็นคำไทยแท้ มีตัวสะกดตรงตามมาตราและคำที่รับมาจากภาษาอื่น ได้แก่ ภาษาบาลี สันสกฤต และภาษาทางยุโรปตะวันตก จะมีตัวสะกดไม่ตรงมาตราเป็นส่วนใหญ่ ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของตัวสะกด ดังนี้

กรมวิชาการ (2546 : 157-158) กล่าวว่า ตัวสะกดคือ พยัญชนะที่ประกอบอยู่ท้ายสระ และมีเสียงประสมเข้ากับสระ ทำให้เสียงของคำแตกต่างกันตามตัวพยัญชนะที่นำมาประกอบ จำแนกตัวสะกดในภาษาไทยได้เป็น 2 ประเภท

1. ตัวสะกดตรงมาตรา เช่น กาน กาม กาย กาก กาด กาบ
2. ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา เช่น กาส ขวัญ ศาล เหตุผล

มาตราตัวสะกดของไทยมี 8 มาตรา ดังนี้

1. มาตราแม่ก ก ใ้ ก ข ค ฃ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน ก สะกด เช่น มาก สุข โขศ เมฆ
  2. มาตราแม่กง ใ้ ง เป็นตัวสะกด เช่น ถึง ของ กลาง ผุง
  3. มาตราแม่กด ใ้ จ ช ฌ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ค ต ถ ท ฑ ศ ษ ส เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน ด สะกด เช่น อาจ ราชการ ก๊าซ มงกุฎ อุฐ คุรุช พัฒนา สังเกต รถ บท บาท อวรุช ไทย โอกาส
  4. มาตราแม่กน ใ้ น ร ล ญ ฌ ฬ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน น สะกด เช่น คน สงสาร น้ำตาล สัจญา บุญคุณ ปลาวาฬ
  5. มาตราแม่กบ ใ้ บ ป ฟ ฝ และ ภ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน บ สะกด เช่น หีบ รูป ภาพ ยีราฟ ลาก
  6. มาตราแม่กม ใ้ ม เป็นตัวสะกด ชิม เต็ม เชื่อม เสื่อม
  7. มาตราแม่เกย ใ้ ย เป็นตัวสะกด สาย โดย ชัย
  8. มาตราแม่เกว ใ้ ว เป็นตัวสะกด ดาว ข้าว คาว หิว วาว แวว เกี้ยว เคี้ยว
- ตัวสะกดตรงมาตรา ได้แก่ มาตราแม่กง มาตราแม่กม มาตราแม่เกย มาตราแม่ เกว
ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ได้แก่ มาตราแม่ก มาตราแม่กด มาตราแม่กน มาตราแม่กบ

4. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนผู้สอน ต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระรวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนากิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

4.1 หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้

ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

4.2 กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียน

จะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัยกระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ชีวัดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด

5. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

5.1 บทบาทของผู้สอน

5.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำทหายความสามารถของผู้เรียน

5.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์รวมทั้งลักษณะอันพึงประสงค์

5.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเพื่อนำผู้เรียน ไปสู่เป้าหมาย

5.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

5.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

5.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

5.2 บทบาทของผู้เรียน

5.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

5.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ วิเคราะห์ ตั้งเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

5.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

5.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

5.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

6. สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท มีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในห้องเรียนการเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีรอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียงเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการ ดังนี้

6.1 จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชนเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคม โลก

6.2 จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

6.3 เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

6.4 ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

6.5 ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

6.6 จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

7. การวัดผลและประเมินผลการเรียนภาษาไทย

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้นผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตาม

ศักยภาพ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. 2553 : 28-29) การวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

7.1 การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ผู้สอนดำเนินการตามปกติและสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน/แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมินการประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และอย่างน้อยเพียงใดมีสิ่งที่จะได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

7.2 การประเมินระดับสถานศึกษาเป็นการตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและเป็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีสิ่งที่ต้องการพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ และระดับเขตพื้นที่การศึกษาผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

7.3 การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบสามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการ โดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้น

สังกัดและหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7.4 การประเมินระดับชาติเป็นการประเมินผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้นเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษกลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ กลุ่มเรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธ โรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียนสถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

สรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์มีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหลักสูตรจะครอบคลุมทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดี และวรรณกรรมเมื่อครูผู้สอนเข้าใจหลักสูตรแล้วและหากลวิธีจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสิ่งที่หลักสูตรต้องการแล้วคุณภาพของผู้เรียนก็จะเกิดขึ้นตามเป้าหมายของหลักสูตรการวัดผลประเมินผลก็ต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานคือประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียนซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะเป็น

หัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียน ได้ทันทั่วทั้งที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบผลสำเร็จในการเรียน

การเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำเป็นทักษะการเขียนที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ เพราะการสะกดคำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาจะช่วยให้สามารถอ่านและเขียนคำได้อย่างถูกต้อง

1. ความหมายของการเขียนสะกดคำ

การเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนวิชาภาษาไทยโดยเฉพาะการเขียนสะกดคำจัดเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาการเขียนในระดับที่สูงขึ้นซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ดังนี้

ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ (2545 : 192) กล่าวว่า การสะกดคำเป็นการออกเสียงตามพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ประสมเป็นคำในการเขียนต้องเขียนตามการสะกดคำโดยเน้นการเขียนที่ถูกต้องตามพจนานุกรม

บัณฑิตา แจ้จวบ (2545 : 8) ได้ให้ความหมายของการสะกดคำไว้ว่าการนำพยัญชนะต้นมาประสมกับสระ วรรณยุกต์บ้างคำมีตัวสะกดที่ตรงตามมาตรา คือมีพยัญชนะใช้สะกดตัวเดียวและไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดคือพยัญชนะสะกด ได้หลายตัวหรือบางคำมีทั้งตัวสะกดและตัวการันต์

กรมวิชาการ (2546 : 105) ได้กล่าวถึงการเขียนสะกดคำและสรุปได้ว่าการอ่านและการเขียนสะกดคำต้องกระทำควบคู่กันไป โดยอ่านและเขียนคำเรียงตามลำดับคือ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดซึ่งต้องอาศัยการสังเกตและการจดจำจึงจะสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา

กรมวิชาการ (2546 : 133) กล่าวถึงการเขียนสะกดคำว่า การเขียนสะกดคำเป็นการเขียน โดยการนำพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์และตัวสะกดมาประสมเป็นคำการเขียนคำจะต้องให้ผู้เรียนอ่านสะกดคำและเขียนพร้อม ๆ กัน เพื่อการเขียนคำได้ถูกต้องการเขียนสะกดคำจะนำคำที่มีความหมายมาหัดสะกดคำจนกระทั่งผู้เรียนสามารถจำคำนั้น ๆ ได้

จตุติดา คงด้วง (2549 : 9) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่าการเขียนสะกดคำหมายถึง ความสามารถในการเขียนคำโดยเรียงลำดับ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และ

ตัวสะกด การันต์ได้ถูกต้องตามหลักภาษาและตรงตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542

สุธา ขวัญพุด (2550 : 13) ได้สรุปความหมายการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำหมายถึงการเขียนคำตามหลักเกณฑ์ได้อย่างถูกต้อง โดยเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ ตามลำดับ เพื่อให้สามารถออกเสียงได้ชัดเจนและสื่อความหมายได้ถูกต้อง

สมลักษณ์ สุวรรณวงศ์ (2550 : 28) สรุปการเขียนสะกดคำไว้ว่าการเขียนสะกดคำเป็นวิธีการเขียนคำ เรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ให้เป็นคำที่ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 เพื่อให้ผู้เรียนออกเสียงได้และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำเป็นการเขียนคำโดยเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ ได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของหลักภาษาและถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 เพื่อให้ผู้ออกเสียงได้ชัดเจนมีความหมายและสื่อความหมายได้ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2. ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการเขียนถ้าผู้เขียนเขียนสะกดคำไม่ถูกต้องจะก่อให้เกิดผลเสียหายหลายประการ เช่น ผู้อ่านตีความหมายผิดทำให้ไม่เข้าใจข้อความที่เขียนในที่สุดการสื่อสารก็ล้มเหลวงานเขียนก็ด้อยค่าไปดังนั้นจึงมีนักการศึกษาที่มองเห็นความสำคัญของการเขียนสะกดคำและให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

ศิริพร ทวีชาติ (2540 : 11) กล่าวว่า ในการเขียนสะกดคำจะต้องให้นักเรียนสนใจที่จะเขียนนักเรียนต้องฝึกฝนจึงต้องทำกิจกรรมหลายอย่างเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินจดจำคำต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องมีความสำคัญมากข้อความที่เขียนผิดไปอาจทำให้ความหมายของข้อความคลาดเคลื่อนก่อให้เกิดความเสียหายได้

อรทัย บุตรดิษฐ์ (2540 : 11) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การเขียนสะกดคำถูกต้องนอกจากจะมีผลดีต่อการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อื่นแล้วยังมีผลต่อการประเมินคุณค่าของผู้อ่านที่มีผลต่อผู้เขียนด้วยเนื่องจากการเขียนสะกดคำนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการเขียนผู้เรียนต้องมีความประณีตและรับผิดชอบในงานเขียนของตนขจัดข้อบกพร่องของงานเขียนลงให้เหลือน้อยที่สุด โดยการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องตามอักขรวิธี

กนกวรณ สมโต (2549 : 18) กล่าวว่า ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ คือ การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์หรือตามหลักภาษาไทยและการเขียนสะกดคำยังถือเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนภาษาไทยเพราะการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญนักเรียนสามารถนำประโยชน์ที่ได้รับจากการเขียนสะกดคำไปใช้ต่อยอดในการเขียนได้กับทุก ๆ สาระการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ธนิดา เรืองวิเศษ (2550 : 16) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษาทุกภาษาและทุกสาขาวิชาเป็นสื่อความหมายที่ถูกต้องและยังช่วยให้เกิดผลดีต่อผู้เขียนทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง สามารถติดต่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตรงกัน

สรุปได้ว่า ทักษะการเขียนสะกดคำมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะถ้าเขียนสะกดผิดจะทำให้ความหมายของคำนั้น ๆ เปลี่ยนไปทำให้ผู้เขียนและผู้อ่านไม่สามารถสื่อสารได้ตรงกัน การสะกดคำถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพราะสามารถนำประโยชน์จากการเขียนไปใช้ต่อยอดในการเรียนได้ทุกกลุ่มสาระ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

3. สาเหตุการเขียนสะกดคำผิด

การเขียนสะกดคำผิดจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไปสื่อความหมายได้ไม่ตรงกันการเขียนสะกดคำผิดอาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุ ดังนี้

ประเทือง คล้ายสุบรรณ (2537 : 30) กล่าวถึงสาเหตุการเขียนสะกดคำผิด ดังนี้

1. เขียนผิดเพราะออกเสียงผิด
2. เขียนผิดเพราะเห็นตัวอย่างผิด
3. เขียนผิดเพราะใช้แนวเทียบผิด
4. เขียนผิดเพราะไม่ทราบความหมายของคำ
5. เขียนผิดเพราะไม่รู้หลักเกณฑ์ทางภาษา

ปรีชา หิรัญประดิษฐ์ (2532 : 83) กล่าวถึง การเขียนสะกดคำผิดว่า เกิดจากผู้เขียนไม่สังเกตและไม่เอาใจใส่ในการเขียนจึงควรจดจำและสังเกตคำที่มักเขียนผิดว่าสะกดอย่างไรจึงจะถูกต้องถ้าไม่มั่นใจควรยึดพจนานุกรมเป็นหลักบางครั้งเกิดจากออกเสียงผิดจนเคยชินจึงควรออกเสียงให้ถูกต้องจะช่วยให้สะกดคำได้ถูกต้อง

นกมล จันทร์เพ็ญ (2539 : 141) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่เด็กสะกดผิดไว้ดังนี้

1. ครูมีความรู้ไม่ดีพอ เขียนหนังสือไม่ถูกต้อง
2. สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ใช้ภาษาผิดมีหนังสือพิมพ์ ตำรับตำรา ในป้ายโฆษณา ป้ายประกาศ ชื่อห้างร้าน แม้กระทั่งตัวหนังสือในรถโดยสาร

3. โพรทัศน์สะกดตัวหนังสือผิดเด็กคิดว่าเป็นสิ่งถูกต้องก็เลยเอาอย่าง
4. ผู้ปกครองและคนในบ้านของเด็กเขียนหนังสือผิด
5. โรงเรียนจัดครูภาษาไทยไม่เหมาะสมนำบุคคลที่ไม่ถนัดในวิชาภาษาไทยมา

สอน

6. ครูคนอื่นไม่สนใจว่าจะสะกดผิดหรือถูกไม่มีการแก้ไขปล่อยให้คำผิดปรากฏในสายตาเด็กเสมอ ๆ

7. เด็กไม่สนใจ ไม่มีความระมัดระวังในการเขียน

8. พื้นฐานของเด็กอ่อนเรียนมาไม่ดีพอเด็กไม่มีความรู้หลักภาษา

สลักจิต ตั้งสุจริตวงศ์ (2534 : 12) กล่าวว่า สาเหตุการเขียนสะกดคำผิดพลาดนั้น มาจากสภาพร่างกาย และสภาพแวดล้อมของนักเรียนแต่น้อยกว่าสาเหตุมาจาก ความสับสนในหลักเกณฑ์ความสะเพร่า การใช้แนวเทียบผิดขาดการสังเกตและการไม่รู้หลักภาษา

สรุปได้ว่า สาเหตุการเขียนสะกดคำผิดเกิดจากการที่นักเรียนครู และ บุคคลทั่วไป ละเลยไม่ตระหนักในความสำคัญของการเขียนให้ถูกต้อง สะกดคำผิดการใช้แนวเทียบผิด สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ใช้ภาษาหรือเขียนผิดการขาดความระมัดระวัง ไม่ศึกษาพิจารณาถึงหลักเกณฑ์การสะกดคำให้รอบคอบอีกทั้งขาดการสังเกตจนทำให้จดจำแต่คำที่เขียนผิดและไม่รู้ว่าที่ถูกต้องเขียนอย่างไรจึงทำให้เขียนคำเหล่านั้นผิด

4. วิธีการสอนเขียนสะกดคำ

เมื่อได้ศึกษาความสำคัญและสาเหตุการเขียนสะกดคำผิดแล้วพบว่า สาเหตุหนึ่งเกิดจากกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีครูและนักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญการสอนของครูมีผลต่อความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียน โดยที่นักเรียนอาจจะเขียนคำผิดอยู่ เช่นเดิมหรือผิดมากขึ้นหากครูไม่เอาใจใส่ในการแก้ปัญหานี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมจะมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรชัย (2538 : 169) ได้เสนอแนะกิจกรรมการเขียนสะกดคำ สรุปได้ดังนี้ ครูทำบัญชีคำยากให้กับนักเรียนแล้วนำคำเหล่านั้นมาให้นักเรียนเขียนนำประโยคที่ประกอบด้วยคำผิดให้นักเรียนแก้คำที่เขียนผิดแบ่งกลุ่มแข่งขันการเขียนสะกดคำทำบัญชีคำสะกดผิดถูกปะปนกันให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูกผิดให้แก่คำที่เขียนผิดและให้รวบรวมคำยากมาทำเป็นบัญชีเรียงลำดับตามตัวอักษรนำคำยากมาเป็นข้อทดสอบแบบเลือกตอบแล้วฝึกหาคำพ้องเสียงในพจนานุกรม

จุฬารัตน์ วงศ์ศรีนาค (2537 : 12-13) ได้ให้แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สะกดคำไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การสอนที่แน่นอนทุกครั้ง
  2. ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเขียนสะกดคำ
  3. สอนให้สัมพันธ์กับการอ่าน และการฟัง เพื่อจำได้แม่นยำทั้งรูปคำและการออกเสียง
  4. สอนให้เห็นรูปคำว่าประกอบด้วยอะไรบ้างและสอนตามความหมายของคำนั้น ๆ เพื่อช่วยให้จำได้ดียิ่งขึ้น
  5. สอนคำที่สะกดเหมือนกันหรือออกเสียงเหมือนกันเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่าง
  6. สอนด้วยการใช้วิธีการต่าง ๆ สำหรับใช้ในการฝึกทักษะการเขียนให้สม่ำเสมอ เช่นการเขียนตามคำบอก การแข่งขันบนกระดานคำ การทำแบบฝึกหัดที่มีกิจกรรมหลากหลายจัดไว้ในแบบฝึกหัดอาจเป็นการเขียนเรียงความ แต่งประโยค เดิมคำเป็นต้น แต่ต้องให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
  7. ให้นักเรียนรวบรวมคำศัพท์และคำที่มักเขียนผิดในชีวิตประจำวันไว้เป็นหมวดหมู่หรือนำคำที่เป็นปัญหาเหล่านั้นมาแต่งเป็นคำประพันธ์หรือแบบฝึกจะช่วยให้จำได้ดียิ่งขึ้น
  8. ให้นักเรียนตรวจสอบการเขียนสะกดคำผิดด้วยตนเองหรือตรวจของผู้อื่นจากพจนานุกรมเพื่อให้นักเรียนทราบผลทันทีจะได้แก้ไข
  9. ในการสอนควรคำนึงถึงลำดับขั้นของจิตวิทยาการสอนเขียนสะกดคำให้รู้จักส่วนประกอบของคำการอ่านออกเสียงและความหมายแล้วนำไปทดลองใช้ด้วยวิธีการฝึกต่าง ๆ
  10. มีการทดสอบทั้งก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียนเพื่อทราบผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าของนักเรียน
- สุปราณี พงศ์การณ (2531 : 5) เสนอแนะวิธีการสอนเขียนสะกดคำดังนี้
1. ครูต้องชี้แจงให้นักเรียนเห็นความสำคัญการเขียนสะกดคำ
  2. ครูต้องอธิบายให้นักเรียนจดจำการเขียนสะกดคำต่าง ๆ โดยที่นักเรียนไม่รู้สีกตัว
  3. สอนเรื่องตัวสะกดให้สัมพันธ์กับการอ่านและการฟัง

4. ควรให้โอกาสนักเรียนได้ฝึกเขียนให้มากที่สุดและครูต้องตรวจแก้ไขตัวสะกดในงานเขียนของนักเรียนทุกครั้ง
  5. ถ้าให้นักเรียนจดบันทึกตามคำสอนของครูควรเขียนคำที่มักสะกดผิดไว้บนกระดานดำ
  6. ครูควรสอนความหมายของคำด้วยเพื่อช่วยให้นักเรียนจำได้ดียิ่งขึ้น เช่น เบญจเพส แปลว่า ยี่สิบห้า มาจาก เบญจ แปลว่าห้า เพส แปลว่า ยี่สิบ
  7. ครูควรบอกที่มาของคำนั้น ๆ เช่น คำนวน แปลงมาจาก กูณ จะต้องใช้ ฌ สะกด
  8. ให้นักเรียนรวบรวมคำศัพท์ที่จดไว้ในสมุดแล้วเรียบเรียงเป็นหมวดหมู่
  9. ครูรวบรวมคำผิดจากหนังสือพิมพ์ ป้าย โฆษณาต่าง ๆ มาให้นักเรียนแก้ไขให้ถูกต้อง
  10. สอนคำที่สะกดเหมือนกันเป็นกลุ่ม ๆ เช่น รมย์ ภิมย์ รื่นรมย์ เริงรมย์
  11. สอนคำที่อ่านออกเสียงเหมือนกัน ตัวสะกดต่างกัน และมีความหมายต่างกัน เช่น “ยาน” ยวดยาน หย่อนยาน ญาณ วิญญาณ สัญญาณ
  12. ครูบอกวิธีเขียนแล้วตรวจ โดยให้บัตรคำประกอบการสอน
  13. ครูนำบัตรคำที่ใช้สอนเรื่องตัวสะกดมาติดไว้ที่ป้ายประกาศหน้าห้องหรือบริเวณที่นักเรียนจะเห็นได้ชัดเจน
  14. ครูนำเกณฑ์การเขียนตัวสะกดมาแต่งคำประพันธ์เพื่อให้จำง่าย
  15. ครูนำบัตรคำที่มักสะกดผิดมาแต่งคำประพันธ์จะช่วยให้นักเรียนเขียนได้ถูกต้อง
  16. ให้นักเรียนแข่งขันกันเขียนสะกดคำยากบนกระดาน
  17. ครูฝึกให้นักเรียนเขียนเรียงความแล้วตรวจการเขียนสะกดคำโดยให้เปิดพจนานุกรมตรวจของตนเองและของเพื่อน
  18. ครูควรหาประโยคหรือข้อความสั้น ๆ ให้นักเรียนเติมคำศัพท์ลงในช่องว่าง
  19. ครูนำเนื้อหาจากหลักภาษาไทย เช่น คำสมาส คำลวบล้ำ มาแต่งประโยคครูกำหนดคำศัพท์แล้วให้นักเรียนมาเขียนเป็นรูปประโยค
- สรุปได้ว่า ครูต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเขียนบ่อย ๆ เช่น หาคำยากมาฝึกเขียน การเขียนตามคำบอก เมื่อเขียนผิดแล้วให้แก้ไขทันที การเขียนคำแข่งขันบนกระดาน การแต่งประโยค การเขียนเรียงความหรือ

กิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเพื่อให้นักเรียนได้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ได้ฝึกปฏิบัติการเขียนสะกดคำที่กว้างขวางขึ้นและได้รับการฝึกซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญในการเขียนและใช้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น

การเรียนรู้แบบบูรณาการ

1. ความหมายการเรียนรู้แบบบูรณาการ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2539 : 2) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบบูรณาการว่าเป็นวิธีการที่จะปฏิรูประบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของโลกรอบตัว

วีริยะ บุญยะนิวาสน์ (2542 : 13) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การเรียนรู้เชื่อมโยงศาสตร์หรือเนื้อหาสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องผสมผสานเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความรู้ที่มีความหมาย มีความหลากหลาย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว (2545 : 4) กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Integrated Instruction) เป็นการสอนที่นำศาสตร์ของสาขาวิชามาผสมผสานกันได้รับประโยชน์จากหลากหลายวิชาที่เน้นองค์รวมของเนื้อหาวิชามากกว่าความรู้ของแต่ละวิชาและจะเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นเทคนิคการสอน โดยเน้นความสนใจ ความสามารถและความต้องการของผู้เรียนการผสมผสานของเนื้อหาวิชาในแง่มุมต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์กันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดไปสร้างหลักการเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2545 : 32) กล่าวว่า การสอนแบบบูรณาการ คือ การสอนโดยใช้เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนหลักแล้วสอนเชื่อมโยงให้สัมพันธ์กับเรื่องหรือวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างกลมกลืนเพื่อให้เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงเป็นการสอนที่เน้นองค์รวมของเนื้อหาวิชามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละวิชาและเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่าการสอนเนื้อหาวิชาของครู

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2545 : 68) กล่าวว่า การบูรณาการ คือ การเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกันนำประสบการณ์ต่างกันมาร้อยเรียงเพื่อสร้างประเด็นหลัก (Therne) และหัวข้อ (Topic) แล้วนำความรู้จากหลากหลายวิชามาสัมพันธ์กับหัวข้อนั้น

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงศาสตร์หรือเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ผสมผสานของเนื้อหาเข้าด้วยกัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา และกระบวนการแสวงหาความรู้ที่เชื่อมโยงทั้งหลักสูตรและวิธีการสอน เทคนิคการสอนตลอดจนแนวคิดของผู้เรียนเพื่อให้เกิดความรู้แบบองค์รวมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสม

2. ประเภทของการเรียนรู้แบบบูรณาการ

อุดม เชยทิวศ์ (2545 : 48) ได้แบ่งลักษณะการเรียนรู้แบบบูรณาการมี 2 ประเภท คือ การบูรณาการภายในวิชา และการบูรณาการระหว่างวิชา การบูรณาการภายในวิชา เป็นการนำเนื้อหาในวิชาเดียวไปเกี่ยวข้องกับชีวิตจริงและให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตจริงในบริบทที่มีความหมายซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีความหมายส่วนบูรณาการระหว่างวิชาเป็นการเชื่อมโยงในศาสตร์หรือความรู้ในวิชาต่าง ๆ มากกว่า 1 วิชาขึ้นไป เพื่อการแก้ปัญหาหรือแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งการเชื่อมโยงความรู้และทักษะระหว่างวิชาต่าง ๆ จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง ไม่ใช่เพียงผิวเผินและมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากขึ้น การเรียนแบบบูรณาการทั้งสองแบบมีหลักการเช่นเดียวกัน กล่าวคือ มีการกำหนดหัวเรื่องที่เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดต่าง ๆ มีการวางแผนการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่นักเรียนจะต้องศึกษาและลงมือปฏิบัติ

สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการต้องยึดหลักสำคัญว่าแกนกลางของประสบการณ์อยู่ที่ความต้องการของนักเรียนและประสบการณ์ในการเรียนรู้จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้แบ่งการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็น 2 ประเภท คือ การบูรณาการภายในวิชา และบูรณาการข้ามวิชา ซึ่งการสอนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ มีการกำหนดหัวเรื่องที่เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดต่าง ๆ มีการวางแผนการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องศึกษาและลงมือปฏิบัติการจะเลือกใช้การสอนแบบบูรณาการแบบใดขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ที่กำหนด

3. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

นักวิชาการ ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ดังนี้
วัฒนาพร ระงับทุกซ์ (2542 : 47) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการว่า

1. ต้องเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
2. เน้นการปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึก และจริยธรรมที่ถูกต้อง

3. ให้นักเรียนร่วมกันทำงานกลุ่ม
4. จัดประสบการณ์ตรงให้นักเรียน
5. ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าคิดกล้าทำ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการต้องคำนึงถึงความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลเน้นให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริงเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับชีวิตจริงปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยมที่ถูกต้อง และเน้นความเป็นประชาธิปไตย

4. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

นักวิชาการ ได้เสนอขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ดังนี้

Lardizabal et al. (1970 : 144-148) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ (Initiating the Unit) เป็นขั้นที่ครูควรเร้าความสนใจหรือนำทางให้นักเรียนตระหนักถึงปัญหาที่นักเรียนประสบอยู่ครูอาจมีวิธีเริ่มหน่วยได้หลายวิธี เช่น การจัดสภาพห้องเรียนให้เร้าความสนใจใคร่รู้ใช้โอกาสพิเศษและเหตุการณ์สำคัญเป็นการเริ่มหน่วย การศึกษานอกสถานที่ การเยี่ยมชมสถานศึกษา ปัญหาต่าง ๆ ในครอบครัวหรือโรงเรียน อาจนำมาใช้เป็นการเริ่มต้นหน่วยการใช้สื่อต่าง ๆ ภาพยนตร์ สไลด์ เทปบันทึกเสียง เทปโทรทัศน์ การเล่าเรื่องบทความหรือบทประพันธ์ นำมาใช้เริ่มต้นหน่วยได้หน่วยการเรียนรู้อาจเริ่มมาจากข้อเสนอแนะบางด้านของโรงเรียนหรือท้องถิ่นปัญหาดังกล่าวนำไปสู่การกระทำครูอาจตั้งคำถามว่าเราจะแก้ปัญหานี้อย่างไร จะต้องใช้อุปกรณ์อะไรบ้างและอะไรเป็นปัญหาย่อยที่เราต้องแก้ไขก่อนปัญหาใหญ่
2. ขั้นปฏิบัติการ (Point of Experience) เป็นขั้นที่ครูเสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้วางแผนพิจารณาตั้งจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูเสนอแนะการทำกิจกรรมอยู่ภายใต้การแนะนำของครูมีการแบ่งกลุ่มหน้าที่กัน ในขั้นนี้การแนะนำของครูเป็นสิ่งที่จำเป็นครูจะต้องมีทักษะและความสามารถในการแนะนำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถของตนตามความถนัดมากที่สุด กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูล การอ่าน การรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ การทัศนศึกษานอกสถานที่ การเขียน และแปลความด้วยกราฟ สถิติ การสัมภาษณ์ เป็นต้น
3. ขั้นกิจกรรมสรุป (Culminating Activities) ขั้นนี้ครูเน้นที่การบูรณาการ (Integration) ของหน่วย นักเรียนสรุปกิจกรรมโดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำในขณะที่ทำกิจกรรมแบบหน่วยนักเรียนต่างแบ่งงานกันทำคนละด้านดังนั้นการผสมผสานทุกด้านเข้า

ด้วยกันเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง นักเรียนควรได้รับคำแนะนำให้สังเกตค้นหาว่ากิจกรรมของตนสามารถตอบปัญหาในกลุ่มได้อย่างไรและในการเสนอผลงานของตนให้เพื่อน ๆ ที่ไม่ได้ทำกิจกรรมส่วนนั้นได้เข้าใจอย่างลึกซึ้งการใช้การสื่อความหมายอย่างไรจึงจะมีประสิทธิภาพวิธีการที่กลุ่มแลกเปลี่ยนหรือรายงานการค้นคว้าของตนเป็นโอกาสของการเรียนรู้ที่มีคุณค่าฝึกการแสดงออกในทางสร้างสรรค์ (Creative Expression) การที่นักเรียนโยงความสัมพันธ์ของกิจกรรมย่อยเข้าด้วยกันเป็นงานของกลุ่มใหญ่ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ด้านเนื้อหา ฝึกทักษะความสามารถและพัฒนาเจตคติ ในการเสนอผลงานนักเรียนกระทำได้หลายวิธี เช่น จัดแสดงนิทรรศการภาพ การสาธิต การทดลอง การแสดงละคร การรายงาน เป็นต้นอย่างไรก็ตามผลงานเหล่านี้จะต้องอภิปรายกลุ่มติดตามมา

4. ขั้นประเมินผล (Evaluation) การประเมินผลถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องในทุกระยะของการเรียนการสอนไม่ได้หมายถึงการวัดผลขั้นสุดท้ายเท่านั้นการประเมินผลอาจแบ่งออกเป็น วัดความรู้ ความเข้าใจด้านวิชาการ ประเมินความสามารถในการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มและความสามารถระหว่างกลุ่มนักเรียนจะต้องได้รับการกระตุ้นให้ตระหนักว่าการประเมินผลของกลุ่มเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งกว่าครูเป็นผู้ประเมิน เพราะในขณะที่นักเรียนต้องประเมินผลการทำงานของตนจะช่วยให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ซึ่งจะเป็นการตรวจสอบและเป็นแนวทางปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมของตนและกลุ่มได้จากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการบูรณาการ

สรุปได้ว่าขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีขั้นนำ เป็นขั้นที่ครูนำนักเรียนเข้าสู่ประเด็นปัญหาโดยให้นักเรียนได้พบประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตัวนักเรียนเอง ขั้นปฏิบัติ นักเรียนนำผลที่ได้จากการรับประสบการณ์จริงจากนั้นนำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานโดยกระบวนการกลุ่ม ขั้นสรุป นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลการวิเคราะห์หามาแก้ไขหรือพัฒนางานนั้น ขั้นประเมินผล ทุกกลุ่มนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานของแต่ละกลุ่ม ครูเป็นผู้คอยชี้แนะความถูกต้องหรือเชื่อมโยงการแก้ปัญหาและพัฒนางานของแต่ละกลุ่มให้เกิดการบูรณาการ

แบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะหรือแบบฝึกหัดเป็นสื่อประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่งในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญของผู้เรียน ก่อให้เกิดนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้าเพิ่มพูนทักษะการอ่าน การคิด การวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

ชาญชัย อาจิณสมจาร (2541 : 40) ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่าเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียนที่จะให้นักเรียนทำอะไร ทำสำเร็จแล้วผลที่ได้เป็นอย่างไรในอดีตแบบฝึกทักษะถูกมองว่าเป็นการบ้านปัจจุบันเป็นงานที่ทำในชั้นเรียนหรือที่บ้านเป็นบทเรียนที่ต้องฝึกและเรียนรู้เป็น โครงการที่จะต้องทำให้สำเร็จเป็นคำถามที่ต้องตอบหรือทบทวนการเรียนที่ผ่านมากิจกรรมเหล่านี้เป็นเครื่องขวางวงจรการเรียนการสอน

กิตติคุณ รัตนเดชกำจาย (2541 : 41) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะ หมายถึงแบบฝึกที่สร้างขึ้นด้วยลักษณะหลายรูปแบบที่หลากหลายโดยมีจุดประสงค์เพื่อมุ่งเสริมทักษะให้ดีขึ้นหลังจากเรียนบทเรียนจบแล้ว

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะหมายถึงเครื่องมือที่สร้างขึ้นหลากหลายรูปแบบโดยมีจุดประสงค์เพื่อมุ่งเสริมทักษะต่าง ๆ แก่ผู้เรียนหลังจากเรียนจบบทเรียนเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญ เกิดความรู้ และกระบวนการคิดที่หลากหลายสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้

2. ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้มองเห็นความสำคัญของแบบฝึกทักษะและได้ให้ความสำคัญไว้ดังนี้

ชาญชัย อาจิณสมจาร (2540 : 98) กล่าวถึงแบบฝึกทักษะเป็นวิถีทางที่สำคัญในการกระตุ้นและนำกิจกรรมการเรียนรู้ภายในหรือภายนอกชั้นเรียนช่วยสร้างเจตคติสูงงานที่ทำให้นักเรียนภูมิใจในความสำเร็จสามารถกระตุ้นให้นักเรียนทำได้ดีกว่าและพัฒนาอุปนิสัยการเรียนการสอนแบบเอกเทศ

วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์ (2545 : 131) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกหรือแบบฝึกหัดว่าเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือการให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกมาก ๆ จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้นเพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกฝนให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ความสำคัญของแบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่จำเป็นและสำคัญต่อการฝึกทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้านคือ การฟัง การดู การอ่าน และการเขียน การที่นักเรียนได้ทำแบบฝึกมาก ๆ ก็จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้นการได้ฝึกบ่อย ๆ ก็จะทำให้นักเรียนมีความจำได้ดีมีความเข้าใจได้เร็วขึ้น ชัดเจน และกว้างขวางขึ้นทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกทักษะสามารถกระทำได้ตามขั้นตอนดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 146-147)

3.1 สสำรวจปัญหาและความต้องการ เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปแล้ว ครูผู้สอนย่อมทราบดีว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่รวบรวมปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหาหรือความต้องการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในแต่ละจุดประสงค์

3.2 กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกให้ชัดเจน เพื่อตอบคำถามว่าสร้างแบบฝึกเพื่ออะไร ต้องการให้นักเรียนเป็นอย่างไร

3.3 วิเคราะห์คำที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ว่าประกอบด้วยคำและความหมายอย่างไรคำใดที่มักจะมีปัญหาในการอ่านและเขียนรวบรวมคำเหล่านั้นไว้

3.4 ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาการอ่านของนักเรียนแต่ละชั้นว่าเด็กแต่ละวัยมีความสนใจเรื่องอะไร

3.5 กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึกว่าควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้างแต่ละเรื่องควรมีลักษณะอย่างไร

3.6 ลงมือเขียนแบบฝึกแต่ละชุด

3.7 นำแบบฝึกไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ตรงตามเนื้อหา หรือนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 1-5 คนเพื่อรวบรวมข้อมูลนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

3.8 จัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึก เพื่อให้ให้นักเรียนนำไปใช้

สรุปได้ว่า หลักในการสร้างแบบฝึกทักษะนั้นครูควรดำเนินการตามขั้นตอนคือ สสำรวจปัญหาและความต้องการ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดเนื้อหา ศึกษาจิตวิทยาของเด็กกำหนดกรอบรูปแบบของแบบฝึก ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปทดลองใช้ก่อนเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ในการสร้างแบบฝึกต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

4. ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

การเลือกแบบฝึกทักษะมาให้แก่นักเรียนฝึกนั้นครูจะต้องศึกษาลักษณะที่ดีของแบบฝึกก่อนเพื่อจะได้แบบฝึกที่ดีและเหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งมีผู้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

จันทร์ชัย มหาโพธิ์ (2535 : 20) กล่าวว่าลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีควรประกอบด้วย

1. มีเนื้อหาครบตรงกับจุดประสงค์

2. กิจกรรมเหมาะสมกับวัยหรือความสามารถของนักเรียน
3. มีภาพประกอบ มีการวางฟอร์มที่ดี
4. มีที่ว่างเหมาะสำหรับฝึกเขียน
5. ใช้เวลาที่เหมาะสม
6. ทำทลายความสามารถของผู้เรียนและสามารถนำไปฝึกด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 145) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับชั้นหรือวัยแสดงความสามารถของนักเรียน
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาให้เหมาะสม
5. มีสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ
6. ควรมีข้อเสนอแนะในการใช้
7. มีให้เลือกตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี
8. ถ้าเป็นแบบฝึกที่ดีต้องให้ศึกษาด้วยตนเองแบบฝึกควรมีหลายรูปแบบ
9. ควรใช้สำนวนภาษาง่าย ๆ ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุก
10. ปลุกความสนใจและใช้หลักจิตวิทยา

มนทิตรา ภักดีณรงค์ (2540 : 99) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกทักษะที่จะทำให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ได้ดีต้องมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. นักเรียนต้องได้ฝึกกระทำบ่อย ๆ
2. นักเรียนได้ลงมือฝึกกระทำเอง
3. เกิดความสนุกในการกระทำแบบฝึกทักษะ

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดีควรมีหลายลักษณะและหลายรูปแบบ เนื้อหาตรงกับจุดประสงค์ มีคำชี้แจง กิจกรรมเหมาะสมกับวัย มีภาพประกอบสวยงาม ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ฝึกให้ได้คิดเร็วและสนุกมีคำตอบเลือกตอบอย่างจำกัด และตอบอย่างเสรี นักเรียนเกิดความสนุกในการทำแบบฝึกทักษะ ซึ่งจะทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเสริมทักษะและพัฒนาการสอนให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหากได้มีการฝึกปฏิบัติอย่าง

ถูกวิธีจะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ดังนั้นแบบฝึกทักษะจึงเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์อีกชนิดหนึ่งคั้งที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้

อมุลย์ ภูปลั้ม (2539 : 24) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน ได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้จดจำเนื้อหา
3. ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานในเวลาเรียน
4. ทำให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเอง
6. ทำให้ทราบข้อบกพร่องของนักเรียน
7. ทำให้ครูประหยัดเวลา
8. ทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์ (2545 : 131) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน ได้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ครูได้แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียน ได้ดีที่สุดใน

ตามความสามารถของตนเอง

4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและประเมินความสามารถของตนเอง ได้
5. ฝึกให้นักเรียนทำงานด้วยตนเอง
6. ฝึกให้นักเรียนรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
7. กำเนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยเปิด โอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ

ของตนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาและความกดดันอื่น ๆ

8. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทนลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผล
ดังกล่าวได้แก่ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหาฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะช่วยในการฝึกหรือเสริมทักษะทางภาษา การใช้ภาษาของ
นักเรียนสามารถนำมาฝึกซ้ำ ๆ ทบทวนบทเรียนและผู้เรียนสามารถนำไปทบทวนด้วยตนเอง
จดจำเนื้อหาได้คงทน มีเจตคติที่ดีต่อทักษะภาษาไทยทำให้เกิดความสุขสนุกสนานในขณะที่เรียน
ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเองตลอดจนสามารถทราบข้อบกพร่องของนักเรียนและ
นำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันทีซึ่งจะมีผลทำให้ครูประหยัดเวลาค่าใช้จ่ายนอกจากนี้ยังทำให้
นักเรียนสามารถนำภาษาไทยไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกทักษะที่ตื้นนึ่งหนึ่งที่ผู้สร้างจะต้องคำนึงถึงคือ หลักจิตวิทยา เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจของใจและความสามารถของเด็กตลอดจนความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการของเด็กผู้วิจัยได้อาศัยหลักสำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ดังนี้
 สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรษ์ (2522 : 52) ได้แนะนำหลักจิตวิทยาที่ควรนำมาใช้ในแบบฝึกพอสรุปได้ว่า

1. กฎการเรียนรู้ของ ธอร์น ไคด์ (Thorndike) ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1.1 กฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise) คือการทำให้ผู้เรียนทำแบบฝึกมาก ๆ จะทำให้เกิดความคล่องแคล่วและความชำนาญการสร้างแบบฝึกจึงช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดที่เสริมจากแบบฝึกหัดในบทเรียนและมีหลายรูปแบบ

1.2 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือ การให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนจะทำให้เกิดความพอใจในการเรียน

1.3 กฎแห่งผล (Law of Effect) คือ แบบฝึกต้องมีเนื้อเรื่องเป็นที่สนใจของผู้เรียนความยากง่ายให้เหมาะสมกับวัยและสติปัญญา มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนพอใจในการเรียน การประเมินควรกระทำอย่างรวดเร็วหลังจากที่นักเรียนทำเสร็จแล้ว

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรคำนึงถึงนักเรียนแต่ละคนว่ามีความรู้ ความถนัดความสามารถและความสนใจที่ต่างกัน ดังนั้นการสร้างแบบฝึกจึงต้องควรพิจารณาถึงความเหมาะสม ไม่ยากหรือง่ายเกินไปควรมีคละกัน

3. การจูงใจผู้เรียนสามารถทำได้โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายากเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนเป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไปจะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึก แบบฝึกควรสั้น ๆ จะช่วยไม่ให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและการเรียนรู้มาให้ให้นักเรียนได้ทดลองทำ ภาษาที่ใช้พูดใช้เขียนในชีวิตประจำวันทำให้ผู้เรียน ได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัวจะทำให้จำได้แม่นยำนักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะช่วยในการฝึกหรือเสริมทักษะทางภาษาการใช้ภาษาของผู้เรียนสามารถนำมาฝึกทำซ้ำและผู้เรียนสามารถนำไปทบทวนด้วยตัวเองทำให้จดจำเนื้อหาการเรียนได้คงทนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยนักเรียนสามารถนำแบบฝึกทักษะไปใช้แก้ปัญหาในการอ่านการเขียนเป็นรายบุคคลและกลุ่มได้ดีแบบฝึกถือเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่สามารถทดสอบความรู้และวัดประเมินผลนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนได้เป็นอย่างดี

ทำให้ครูผู้สอนทราบข้อบกพร่องของนักเรียนช่วยลดภาระการสอนและประหยัดเวลาของครูได้มากและทำให้นักเรียนทราบผลความก้าวหน้าในการเรียนของตน ได้ทันที

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการจัด โปรแกรม การจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิชาใดวิชาหนึ่งไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นการวางแผนจึงต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนไปไม่ว่าครูผู้สอนจะเคยมีประสบการณ์การสอนมานานหลายปีแล้วก็ตามประโยชน์ที่ได้จากการวางแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้จะช่วยให้ครูรู้ว่าในแต่ละคาบแต่ละสัปดาห์ครูจะสอนวิชาอะไร เรื่องอะไร เหตุใดจึงต้องสอน ใช้วิธีการสอนอย่างไร มีอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ครบถ้วนเพียงพอหรือไม่จะช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น การจัดประสบการณ์เรียนรู้ก็จะดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น ประหยัดเวลา ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาได้ตามเป้าหมาย

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

รุจิร ภู่อาระ (2545 : 159) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หมายถึง เครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 64) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยกำหนดจุดประสงค์ กระบวนการจัดและประเมินผล แหล่งเรียนรู้ แล้วบันทึกผลหลังสอน เพื่อนำไปสู่การวิจัยและการพัฒนา

ลัดดาวัลย์ พรหมสาขา ณ สกลนคร (2547 : 33) ได้ให้ความหมายของ แผนการจัดการเรียนรู้ว่า เป็นการวางแผนจัดเตรียมรายละเอียดของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีระบบเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในแต่ละครั้งและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นุราชัย ศิริมหาสาร (2547 : 14) แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการสอนหรือการเตรียมการสอนล่วงหน้าก่อนที่จะทำการสอนแล้วจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

เพื่อให้ใครก็ตามที่จะทำการสอนในวิชานั้น ๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุวิทย์ มูลคำ (2549 : 58) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นการเตรียมการสอนหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์จะให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา เจตคติ ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการเรียนการสอน หรือแหล่งเรียนรู้ใด และจะประเมินผลอย่างไร

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการวางแผนจัดเตรียมเนื้อหาการเรียนรู้อื่นๆ จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ และเครื่องมือการวัดผลประเมินผล ที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมที่จัดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ ได้คิด ได้ทำ และได้แก้ปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างถาวรและเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเข็มทิศที่ช่วยชี้ทางในการสอนของครูทำให้ครูมีความรู้สึกมั่นใจในการสอนส่งผลให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2543 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนไว้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้าเป็นการนำเอาเทคนิควิธีสอนสื่อเทคโนโลยีและจิตวิทยาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
2. ส่งเสริมให้ผู้สอนค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดประเมินผลตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับครูผู้สอนและครูผู้สอนแทนนำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ
4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอนการวัดและการประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป
5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้

สำลี รักสุทธี (2544 : 78) ได้ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้ครามีโอกาสได้ศึกษาหลักสูตร แนวการสอน วิธีการวัดผลประเมินผล ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และบูรณาการกับวิชาอื่น

2. ช่วยให้ผู้สอนจัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเครื่องมือของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีคุณภาพสภาพที่เป็นจริงทั้งในเรื่องทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากรในห้องเรียน ค่านิยม ความเชื่อ สภาพที่เป็นจริงของห้องเรียน ตลอดจนเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ

3. เป็นเครื่องมือของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีคุณภาพ

4. ผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ต้องการ เที่ยงตรง เสนอแนะแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเพื่อนครูที่สอนวิชาอื่น

5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่สอนแทนได้

6. เป็นการพัฒนาวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพครูที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝน โดยเฉพาะมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพด้วย

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2547 : 16) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงการเป็นครูมืออาชีพที่มีการเตรียมการล่วงหน้าแผนการจัดการเรียนรู้ของครูสะท้อนให้เห็นถึงการใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กมาผสมผสานกันหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

2. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ครู ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิค การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมและวิธีการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตน

3. แผนการจัดการเรียนรู้ทำให้ครูผู้สอนและครูที่ทำการสอนแทนสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ

4. แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอนการวัดผล และประเมินผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งต่อไป

5. แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครูซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งให้ระดับสูงขึ้นได้

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นคู่มือสำหรับครูผู้สอนและครูผู้สอนแทนซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนแผนที่ของนักเดินทาง โดยมีหลักสูตรเป็นเข็มทิศนักเดินทาง

ที่ดีจะต้องมีเข็มทิศในการนำทางเพื่อให้ไปสู่จุดหมายปลายทางได้และไม่หลงทางแผนการจัดการเรียนรู้จะทำให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

ถ้าครูได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้สอนในคราวต่อไปแผนการจัดการเรียนรู้จะเกิดประโยชน์ ดังนี้

- 3.1 ครูรู้วัตถุประสงค์ของการสอน
- 3.2 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความมั่นใจ
- 3.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
- 3.4 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเจตนาของ

หลักสูตร

3.5 ถ้าครูประจำชั้น ไม่ได้สอน ครูที่มาสอนแทนสามารถสอนแทนได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประโยชน์ต่อครูผู้สอนทำให้ครูรู้วัตถุประสงค์และครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอน ครูที่มาสอนแทนก็สามารถสอนแทนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ก็จะทำให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ควรมีรายละเอียดที่ชัดเจนในกิจกรรมของครู ของนักเรียนว่าทำอะไร ใช้สื่ออะไร วัสดุและประเมินผลอย่างไร ทั้งนี้การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องส่งผลให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนั้นจึงมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีไว้ดังนี้

วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์ (2545 : 321) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรเป็นแผนการสอนที่ให้แนวทางการสอนแก่ผู้สอนอย่างชัดเจนทั้งด้านจุดประสงค์การสอน เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล โดยเฉพาะแนวทางการจัดกิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติได้คิด ได้ทำ ได้แก้ปัญหา จะได้เกิดทักษะกระบวนการสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

บุรุษย์ ศิริมหาสาคร (2547 : 7) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องตอบคำถามหลัก 3 ข้อได้ คือ จัดการเรียนรู้เพื่ออะไร จัดการเรียนรู้อย่างไร จัดการเรียนรู้แล้วได้ผลตามที่ต้องการหรือไม่

สุวิทย์ มูลคำ (2549 : 59) ได้กล่าวถึงลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน (ในการสอนเรื่องนั้น ๆ ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติอะไร หรือด้านใด)
  2. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ชัดเจนและนำไปสู่ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง (ระบุบทบาทครูผู้สอนและผู้เรียนไว้ชัดเจน)
  3. กำหนดสื่ออุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ไว้ชัดเจน (จะใช้สื่ออุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้อะไร และจะใช้อย่างไร)
  4. กำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน (จะใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัดใดเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้นั้น)
  5. ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้
  6. มีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ และสอดคล้องกับสภาพจริงที่ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่
  7. แปลความ ได้ตรงกันแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนขึ้นจะต้องสื่อความหมายได้ตรงกันเขียนตรงกันเขียนให้อ่านเข้าใจง่ายกรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่
  8. มีการบูรณาการแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะสะท้อนให้เห็นการบูรณาการแบบองค์รวมของเนื้อหาสาระการเรียนรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้เข้าด้วยกัน
  9. มีการเชื่อมโยงความรู้ไปได้อย่างต่อเนื่องเปิด โอกาสให้ผู้เรียนนำความรู้หรือประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้และนำไปใช้ในชีวิตจริงกับการเรียนในเรื่องต่อไป
- สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีนั้นจะต้องมีความชัดเจนของกิจกรรม เช่น กิจกรรมการเรียนรู้ จุดประสงค์ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และต้องเป็นแผนการจัดการเรียนรู้เน้นการบูรณาการเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุดมีกิจกรรมหลากหลายยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2538 : 352) ได้จำแนกองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. สารสำคัญ คือ ความคิดรวบยอดหรือหลักการ หรือ โครงสร้างของเนื้อหาที่ ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ หลังจากเรียนเรื่องราวนั้น ๆ ไปแล้ว ฉะนั้นเนื้อหาสาระจะถูกต้อง ครอบคลุมและชัดเจน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์จากหลักสูตรใน คำอธิบายรายวิชา เป็นสิ่งที่บอกให้ทราบว่า จะจัดการเรียนการสอนให้อยู่ในข้อใดของทักษะ เช่น ชั้นความรู้ ความจำ ความเข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ ประเมินค่า และควรมีจุดประสงค์ย่อย เพื่อนำทางไปสู่การเรียนรู้ปลายทางด้วย

3. เนื้อหา คือ เนื้อหาสาระและผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

4. กิจกรรมการเรียนการสอน คือ การจัดสถานการณ์ การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ต้องเน้นกระบวนการที่ส่งเสริมให้นักเรียน คิด เป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ได้ฝึกปฏิบัติทั้งงานกลุ่มและงานรายบุคคล ฉะนั้นกิจกรรมจะต้อง เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความสนใจ ความเหมาะสม และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

5. สื่อการเรียนการสอน คือ เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนบรรลุจุดประสงค์ได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

6. การวัดและประเมินผล คือ การประมาณค่าของสิ่งต่าง ๆ เพื่อบอกคุณภาพ ของสิ่งนั้น ๆ เช่น การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นการบอกคุณภาพว่าผู้เรียนมีความเข้าใจ มากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ใช้ข้อมูลมากเพียงพอที่จะนำมาประกอบการวินิจฉัยได้ เป็นต้นว่า แบบสังเกต แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และอื่น ๆ การวัดและประเมินผลที่ดีควรมีความ เทียบตรง ความเชื่อถือได้ และสามารถประยุกต์ได้

7. กิจกรรมเสนอแนะ คือ การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนใน แต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับนักเรียน โดยการจัดในโอกาสต่าง ๆ นอกเวลาเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม และการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความรักและเห็นคุณค่าของวิชาที่เรียน

8. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย (ตรวจสอบ นิเทศ/เสนอแนะรับรอง) คือ การตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนที่จะนำไปใช้สอนจริง และลงชื่อ วัน เดือน ปี กำกับ

9. บันทึกผลการเรียนหลังสอน คือ การบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามแผนการสอน แล้วเกิดผลอย่างไร แล้วนำผลมาบันทึกไว้เป็นการปรับปรุงแก้ไขใน คราวต่อไป และลงชื่อ วัน เดือน ปี กำกับ

สรุปได้ว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ต้องเป็นวัตถุประสงค์ที่วิเคราะห์จากหลักสูตรในคำอธิบายรายวิชา เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็นนักเรียน ได้ฝึกทำงานกลุ่ม และรายบุคคลกิจกรรมต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุป สื่อการเรียนการวัดผลประเมินผลข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษา บันทึกผลหลังสอน และแนวทางแก้ไขในการสอนครั้งต่อไป

ประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ หมายถึง ภาวะที่ทำให้เกิดความสำเร็จหรือความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการงานเมื่อใช้กับบุคคลหมายถึงความสามารถในการทำงานได้ดีรวดเร็วและเสร็จตรงเวลา เช่นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพย่อมทำให้หน่วยงานพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็วเมื่อใช้กับองค์กร หรือหน่วยงานประสิทธิภาพหมายถึงระบบการทำงานที่ทำให้เกิดความสำเร็จได้อย่างดี เช่น หน่วยงานที่มีประสิทธิภาพมีระเบียบขั้นตอนในการทำงาน พนักงานมีความรู้ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ มีระบบการตรวจสอบ และผลิตผลงานคุณภาพได้ตรงเวลานอกจากจะใช้กับบุคคลและหน่วยงานแล้วประสิทธิภาพยังใช้กับสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

ประสิทธิภาพของแบบฝึก

แบบฝึกที่ใช้ฝึกทักษะของนักเรียนพบว่ายังขาดประสิทธิภาพเนื่องจากลักษณะของแบบฝึกบางแบบยากหรือง่ายจนเกินไปทำให้วัตถุประสงค์ได้ไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์การทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกขึ้นเพื่อให้มีแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

การทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกหมายถึง การนำแบบฝึกที่สร้างไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริงเพื่อนำข้อบกพร่องที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

การหาประสิทธิภาพให้ได้ตามเกณฑ์ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 490-491) ได้กล่าวว่า การที่จะกำหนดเกณฑ์ให้มีค่าเท่าใดนั้นให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำมักจะตั้งไว้ 80/80 , 85/85 หรือ 90/90 การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดว่า ประสิทธิภาพกระบวนการเป็น E_1 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์เป็น E_2 ประสิทธิภาพของแบบฝึกจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่คาดหมายว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรม โดยกำหนดให้เป็นร้อยละของผลเฉลี่ยการทำงาน

กิจกรรมระหว่างการใช้แบบฝึกต่อร้อยละของผลสอบหลังใช้แบบฝึกทั้งหมดนั้นคือ E_1/E_2 หมายถึงประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ โดยวิธีคำนวณ

E_1 คำนวณจากการเอาคะแนนการทำแบบฝึกทักษะทุกชุดของนักเรียนแต่ละคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย และเทียบส่วนเป็นร้อยละ (80 ตัวแรก)

E_2 คำนวณจากการเอาคะแนนของนักเรียนที่ทดสอบหลังเรียนของแบบฝึกทักษะทั้งหมดรวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ย และเทียบส่วนเพื่อหาค่าร้อยละ (80 ตัวหลัง)

วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ โดยใช้สูตรของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 490-491)

ดังนี้

การหาค่า E_1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N} \times 100}{A}$$

เมื่อ	E_1	คือ	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	คือ	คะแนนรวมจากการทำแบบฝึกทักษะทุกชุดรวมกัน
	A	คือ	คะแนนเต็มของแบบฝึกทุกชุดรวมกัน
	N	คือ	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

การหาค่า E_2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N} \times 100}{B}$$

เมื่อ	E_2	คือ	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum Y$	คือ	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
	B	คือ	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	คือ	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

ดัชนีประสิทธิผล

การหาค่าดัชนีประสิทธิผลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนเพราะจะทำให้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนและประสิทธิผลของสื่อว่ามีคุณภาพเพียงใด

1. ความหมายของดัชนีประสิทธิผล

เพชฌัญญู กิจระการ (2544 : 6) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผลคือ ค่าความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนหรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

เพชฌัญญู กิจระการ และสมนึก ภักดิ์ทิษณีย์ (2545 : 30) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผลหมายถึง ตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนการทดสอบหลังเรียนและคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน

2. ลักษณะของดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ หรือ การสอน การประเมินสื่อการเรียนการสอนมักจะดูถึงประสิทธิผลทางการสอนและการประเมินสื่ออื่น ๆ ซึ่งตามปกติเป็นการประเมินถึงความแตกต่างของค่าคะแนน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของค่าคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน และคะแนนทดสอบหลังเรียน หรือ ทดสอบถึงความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม สำหรับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิผลช่วยให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์หรือการเรียนรู้ได้จริง คือมีค่าตั้งแต่ .50

3. วิธีการหาค่าประสิทธิผล

กูดแมน และชไนเดอร์ (Goodman Fletcher and Schneider. 1980 : 30 ; อ้างอิงมาจาก เพชฌัญญู กิจระการ. 2542 : 3) กล่าวว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลหาได้จาก

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{คะแนนเต็ม} \times \text{จำนวนนักเรียน}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

กล่าวโดยสรุปการหาค่าดัชนีประสิทธิผลครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเขียนไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านคูเมือง

ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยใช้สูตรของ กูดแมน และชไนเคอร์สาเหตุที่ใช้วิธีนี้เพราะข้อมูลที่นำมาใช้ในการคำนวณตามสูตรมาจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการทำงานต่าง ๆ นั้นจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของบุคคลหากบุคคลเกิดความพึงพอใจก็จะเกิดความรัก ความผูกพัน มุ่งมั่นทุ่มเท ความสามารถของงานเพื่อความสำเร็จของงานอย่างเต็มที่ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรมสามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้การที่เราจะทราบว่าคุณคนมีความพึงพอใจหรือไม่นั้นสามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างซับซ้อนจึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรงแต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อม

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าตรงกับความต้องการหรือไม่อย่างไร ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ดังนี้

ถนอมทรัพย์ มะลิซ้อน (2540 : 38) ความพึงพอใจ คือความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนที่มีต่องานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ จนสามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจตลอดจนสามารถลดความเครียดของผู้ปฏิบัติงานให้ต่ำลงได้

ประสาธ อิศรปริดา (2541 : 300) กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง พลังที่เกิดจากพลังทางจิตที่ส่งผลไปสู่เป้าหมายที่ต้องการและการได้รับสิ่งที่ต้องการมาตอบสนอง

วิรุพ พรรณทวี (2542 : 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับบุคคลว่าจะคาดหวังสิ่งหนึ่งสิ่งใด อย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมากแต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจว่าจะมีมากหรือน้อย

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ซึ่งแต่ละคนจะไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับบุคคลว่าตรงกับความต้องการหรือไม่อย่างไรซึ่งความต้องการจะเกิดขึ้น

ตลอดเวลาเมื่อนำมาใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนหากกิจกรรมตรงกับความต้องการของผู้เรียนผู้เรียนจะเกิดความรู้สึกชื่นชอบมีเจตคติที่ดีและมีความสุขแต่ในทางตรงกันข้ามถ้าไม่ได้รับการตอบสนองตามที่ต้องการก็จะเกิดความพอใจน้อยตามระดับ

2. การวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นทัศนคติในทางบวก ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งการที่จะวัดว่าบุคคลมีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือในการวัดทัศนคตินั้นซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้ดังนี้

ถวิล ธาราโรจน์ (2536 : 86) ได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้ว่า ในการวัดความรู้สึกหรือการวัดทัศนคตินั้นจะวัดออกมาในลักษณะของทิศทาง (Direction) ซึ่งมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวก ทางลบ ทางบวกหมายถึงการประเมินค่าความรู้สึกไปในทางที่ดีหรือพอใจ ส่วนทางลบ จะเป็นการประเมินค่าความรู้สึกไปในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบและการวัดในลักษณะปริมาณ (Magnitnde) ซึ่งเป็นความเข้มข้น ความรุนแรง หรือระดับทัศนคติไปในทิศทางที่พึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์นั่นเองซึ่งวิธีการวัดนั้นมีอยู่หลายวิธี เช่น วิธีการสังเกต วิธีการสัมภาษณ์ วิธีการใช้แบบสอบถามซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิธีการสังเกต เป็นวิธีการใช้ตรวจสอบบุคคลอื่นโดยการเฝ้ามองและจดบันทึกอย่างมีแบบแผนวิธีการนี้เป็นการศึกษาที่เก่าแก่ และยังเป็นที่ยอมรับใช้อย่างแพร่หลายมาจนถึงปัจจุบันแต่ก็เหมาะสมกับการศึกษารายกรณีเท่านั้น
2. วิธีการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามโดยการพูดคุยกับบุคคลนั้น ๆ โดยมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด
3. วิธีการใช้แบบสอบถาม วิธีการนี้จะเป็นการใช้แบบสอบถามที่มีคำอธิบายไว้เรียบร้อยเพื่อให้ผู้ตอบทุกคนตอบเป็นแบบแผนเดียวกันมักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ๆ วิธีนี้เป็นวิธีที่ยอมรับใช้ในปัจจุบันอีกวิธีหนึ่งคือมาตราส่วนแบบลิเคิร์ต (Likert Scales) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วมีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

วิกเตอร์ (Victor. 1964 : 100) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดความพึงพอใจไว้ว่า การวัดความพึงพอใจโดยทั่วไปจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ หรือใช้แบบสอบถาม การจะเลือกใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มตัวอย่างที่จะวัด เช่น กลุ่มบุคคลที่สามารถอ่านและเข้าใจสื่อทางภาษาได้ก็จะใช้แบบสอบถามเพราะนอกจากจะประหยัดเวลาแล้วผู้ตอบก็มีอิสระในการตอบส่วนใหญ่ในกรณี

ที่กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถอ่านสื่อทางภาษาได้จำเป็นต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์แต่ต้องแก้ปัญหาเรื่องความเป็นอิสระของผู้ตอบในด้านข้อความนั้นบุคคลจะถูกถามถึงระดับความพึงพอใจหรือไม่พอใจในสิ่งนั้น ๆ ในแง่มุมต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ต้องการจะศึกษา

สรุปได้ว่าการวัดความพึงพอใจนั้นจะต้องออกมาในทางบวก และทางลบ ทางบวกหมายถึงการประเมินค่าไปในทางที่ดี ทางลบหมายถึงการประเมินค่าไปในทางที่ไม่ดีการวัดความพึงพอใจทำได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม วิธีที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือ การใช้แบบสอบถามเพราะแบบสอบถามจะมีรายละเอียดในการตอบไว้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนตอบเป็นแบบแผนเดียวกัน

3. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

3.1 เข้าใจถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์สามารถช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ได้เนื่องจากพฤติกรรมเป็นการแสดงออกความต้องการของบุคคล

3.2 การที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จำเป็นต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เขาต้องการเสียก่อน

3.3 ในกระบวนการเรียนการสอนหากครูสามารถหาได้ว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความต้องการอยู่ในระดับใดครูสามารถใช้ความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนนั้นเป็นแรงจูงใจช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

3.4 การช่วยให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนอย่างเพียงพอการให้อิสระภาพและเสรีภาพแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้การจัดการบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการรู้จักตนเองตามสภาพความเป็นจริง

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจของบุคคลเป็นการตรวจสอบทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งสามารถใช้เครื่องมือวัดได้หลายแบบตามความเหมาะสมและสนองความต้องการของบุคคล

บริบทโรงเรียน

บริบทของโรงเรียนบ้านคูเมือง อำเภอเมืองสรวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนบ้านคูเมืองเป็น โรงเรียนขนาดกลางตั้งอยู่หมู่ที่ 9 บ้านศรีคูเมือง ตำบลคูเมือง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด

เขต 2 เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนทั้งหมด 145 คน
ครูจำนวน 21 คน ผู้บริหาร 1 คน

จำนวนนักเรียน โรงเรียนบ้านคูเมือง ปีการศึกษา 2556

ชั้น	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 1	6	7	13
อนุบาล 2	6	3	9
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	5	6	11
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	6	8	14
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	7	1	8
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	1	8	9
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	9	8	17
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	6	6	12
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	9	14	23
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	5	6	11
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	7	11	18
รวม	67	78	145

ที่มา : สถิติการมาเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านคูเมือง ปีการศึกษา 2556

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านคูเมืองจำนวน
นักเรียน 8 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2555

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	คะแนนเฉลี่ย	69.20
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	คะแนนเฉลี่ย	68.00
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	คะแนนเฉลี่ย	68.20
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	คะแนนเฉลี่ย	70.50
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา	คะแนนเฉลี่ย	69.50
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	คะแนนเฉลี่ย	75.00
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	คะแนนเฉลี่ย	77.60
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	คะแนนเฉลี่ย	65.10

2. สภาพชุมชน

สภาพชุมชน โดยรวมเป็นชุมชนที่กำลังพัฒนามีหมู่บ้านในเขตบริการ 3 หมู่บ้าน คือ บ้านคูเมืองหมู่ที่ 1 บ้านโนนคูเมืองหมู่ที่ 3 และบ้านศรีคูเมืองหมู่ที่ 9 ผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพทำนาและส่วนหนึ่งไปรับจ้างที่ต่างจังหวัดนักเรียนส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่กับญาติและปู่ ย่า ตา ยาย เป็นชุมชนที่มีความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกันดีมีขนบธรรมเนียมประเพณีเดียวกัน นับถือศาสนาพุทธชุมชนให้ความช่วยเหลือโรงเรียนเป็นอย่างดี

3. สถานที่สำคัญ/แหล่งเรียนรู้

ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้โบราณสถานและ โบราณวัตถุ เช่น โรงเรียน ดอนปู่ตา วัดบ้านคูเมือง ดงสามหนอง หนองบัว และนอกจากนี้ยังมีปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการทำนา ด้านต้มเกลือสินเธาว์ ช่างทำขนม ช่างทอผ้า ช่างเย็บผ้า ช่างเย็บกระเป๋างานใบตอง พานบายศรี ทอเสื่อ หมอเป่า หมอยาสมุนไพรและหมอสูด

จากสภาพสังคมของชุมชนในเขตบริการของ โรงเรียนบ้านคูเมืองทั้ง 3 หมู่บ้าน นับว่าเป็นชุมชนที่กำลังพัฒนาผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาและไปรับจ้างที่ต่างจังหวัดทำให้นักเรียนไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควรทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาด้านการเรียนซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในด้านการเรียนการสอนของครูในรายวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยซึ่งเป็นการฝึกทักษะให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้เพื่อใช้ในการสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งทั้งในปัจจุบันและอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สมลักษณ์ สุวรรณวงศ์ (2550 : 81) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และหาค่าดัชนีประสิทธิผลรวมทั้งศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดผลความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึก

การเขียนสะกดคำยาก ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่า เท่ากับ 86.33/87.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยากมีค่า เท่ากับ 0.65 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนคำยากคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกการเขียนสะกดคำยากมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก

สุธา ขวัญพุด (2550 : 82) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำภาษาไทยที่มีตัวการันต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนแบบบูรณาการทักษะกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำภาษาไทยที่มีตัวการันต์ของนักเรียนที่เรียนแบบบูรณาการกับทักษะการเรียนแบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจำนวน 15 แผน แผนการจัดการเรียนรู้ 15 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่มีตัวการันต์ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่มีตัวการันต์ของนักเรียนที่เรียนแบบบูรณาการทักษะก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่มีตัวการันต์ของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่มีตัวการันต์ของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือกับนักเรียนที่เรียนแบบบูรณาการทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบบูรณาการ

รัชการดา เหลาแก้ว (2550 : 60) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดบัวทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารัชมัย เขต 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 20 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้รับการฝึก โดยใช้แบบฝึก

ทักษะเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด จำนวน 10 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ทดลองใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะ จำนวน 10 แผน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.34/84.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดในระดับ มากที่สุดมากกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กมล ชุกกลิ่น (2550 : 58-59) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านพราน (ประชานุเคราะห์) อำเภอขุนหาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีทั้งหมด 12 ชุด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนจำนวน 30 ข้อ ใช้ทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสะกดคำที่มีตัวการ์ตูนซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องคำที่มีตัวการ์ตูนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.41/82.73 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัชนิกร ซาหฺนุ (2551 : 109-110) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการอ่าน คิด เขียนเชิงบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะการอ่าน คิด เขียน และ พัฒนาทักษะการอ่าน คิด เขียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีจำนวนนักเรียนร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดมีความสามารถด้านการอ่าน คิด เขียน ร้อยละ 70 ขึ้นไป การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการประกอบด้วย 4 วงจรปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่หน่วยการเรียนรู้จำนวน 4 หน่วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นทักษะการอ่าน การคิด การเขียน จำนวน 13 แผน เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการพัฒนาผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้จากแบบทดสอบท้ายวงจร พบว่า วงจรที่ 1-4 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม คือ 60.00, 66.33, 73.65, 74.00 ซึ่งเพิ่มขึ้นตามลำดับ และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 ผลการประเมินการพัฒนาการอ่าน คิด เขียน ได้คะแนนเฉลี่ยโดยรวม ร้อยละ 66.26 การกระจายของคะแนน 4.99 โดยมีนักเรียนร้อยละ 40 ของนักเรียนทั้งหมดได้คะแนนร้อยละ 70 ขึ้น ไป ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

ดารานี โพธิ์ไทร (2552 : 77) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกภาษาไทยเรื่อง การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถนน โลกใหญ่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทยเรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถนน โลกใหญ่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่องการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 87.07/85.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึก

ทักษะภาษาไทยเรื่องการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะภาษาไทยเรื่องการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด โดยการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95

สมัย ขจร โมทย์ (2552 : 107-108) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยโดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญา ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญา มีเจตคติต่อการเรียนการสอนภาษาไทยอยู่ในระดับสูง

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Armstrong (1994 : 50) ได้ศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในกลุ่มที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน และความสามารถที่แตกต่างกัน จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและความพึงพอใจในการทำงานของตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4-6 จำนวน 47 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตตะวันตกกลาง ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการอ่านและความพึงพอใจในการอ่านของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในกลุ่มที่มีความสามารถใกล้เคียงกันและความสามารถแตกต่างกัน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนมีความสามารถพิเศษมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเท่าเทียมกัน และมีความพึงพอใจในการทำงานของตนเอง และพึงพอใจในการใช้กลวิธีการทำงานกลุ่มจำนวน 160 คน โดยใช้รูปภาพที่มีความหมายทดสอบการเขียนสะกดคำแบบเลือกคำตอบและแบบทดสอบการเขียนตามคำบอก

Delo (1997 : 4) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสื่อมาผสมผสานบูรณาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งเป็นการจัดทำเป็นโครงการบูรณาการระหว่างวิชาคณิตศาสตร์กับวิชาคอมพิวเตอร์ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่อยู่ในกลุ่มทดลองที่มีการปฏิบัติ

กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเลขในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เรียนจากสื่อเทคโนโลยีช่วยสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดีกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติและยังพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีทัศนคติในทางบวกต่อการเรียนคณิตศาสตร์

Ahamed (2000 : 1) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบแผนการสะกดคำหน่วยเสียงและตามอักขรวิธีในระดับชั้นของสหรัฐ โดยได้ออกแบบทดสอบการรู้จักสะกดคำเบื้องต้น และไปทดสอบเด็กนักเรียนระดับ 2 - 5 จำนวน 390 คน แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยคำที่ไม่มี ความหมายพยางค์เดี่ยวและสองพยางค์ จำนวน 35 คำ และมุ่งเป้าไปที่แบบแผนการสะกดคำ 3 แบบแผน คือการถอดรหัสหน่วยเสียงกับความรู้เรื่องกฎทางอักขรวิธีอย่างเดี่ยว และการรวม การถอดรหัสหน่วยเสียงกับความรู้เรื่องกฎทางอักขรวิธีเข้าอยู่ในคำเดียวกัน ผลการศึกษาพบว่า มีแนวโน้มทางการพัฒนาที่ชัดเจนอยู่ในแบบแผนการสะกดทั้งสามแบบแผนในทั้ง 4 ระดับชั้นเรียน การปฏิบัติการสะกดคำในกลุ่มตัวอย่างอิสระสองกลุ่ม ผลปรากฏว่า มีแนวโน้มของ พฤติกรรมเหมือนกัน และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักเรียนชั้นปีที่ 2 กับ 4 ระหว่างชั้นปีที่ 2 กับ 5 ชั้นปีที่ 3 กับ 4 และระหว่างชั้นปีที่ 3 กับ 5 ภายในแต่ละชั้นมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการปฏิบัติระหว่างแบบแผนการสะกดคำเดียวกับแบบแผนการสะกดคำตามอักขรวิธีอย่างเดี่ยว และระหว่างแบบแผนการสะกดคำแบบถอดรหัสหน่วยเสียง อย่างเดียวกับแบบแผนการสะกดคำจากแบบแผนสะกดคำทั้ง 3 แบบแผนที่ประเมินแล้วนั้นคำที่ ต้องการความรู้เรื่องกฎของอักขระ เป็นวิธีที่ยากที่สุด เนื่องจากมีการสะกดคำที่มีการ เปลี่ยนแปลงทางหน่วยคำและทางหน่วยเสียงอยู่ด้วย ทำให้นักเรียนทั้ง 4 ระดับชั้น มีความ ผิดพลาดในการสะกดคำมากที่สุด

Hakanson (2001 : 1) ได้ศึกษาผลของการเรียนการสะกดคำในบริบทที่มีต่อนักเรียน จำนวน 17 คน ซึ่งมีความสามารถในการสะกดคำจากต่ำไปถึงสูงใช้เวลาฝึก 10 สัปดาห์ไม่มีการสอนสะกดคำโดยตรงแบบทดสอบก่อนและหลังการสอนใช้เปรียบเทียบผลของความรู้ทางการสะกดคำทั่วไปของนักเรียนนอกเวลาสอนผลการทดสอบก่อนและหลังการสอนแสดงให้เห็นว่าการฝึกสะกดคำในบริบทไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความรู้ทางการสะกดคำโดยรวม การฝึกสะกดคำโดยแยกเดี่ยวออกมา พบว่า มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความรู้ทางการสะกดคำ โดยรวมถึงแม้ผลของมันจะไม่มีความสำคัญทางสถิติเท่าผลของการฝึกสะกดคำในบริบท

ผลการศึกษารั้บนี้บ่งชี้ว่าการฝึกสะกดคำในบริบทการเขียนของเราเองมีผลต่อความรู้ทางการสะกดคำโดยรวมมากกว่าการฝึกสะกดคำที่แยกออกมาเดี่ยว ๆ ถึงแม้ทั้งสองกลยุทธ์นั้นจะปรับปรุงความรู้ทางการสะกดคำโดยทั่วไปให้ดีขึ้นได้ก็ตาม

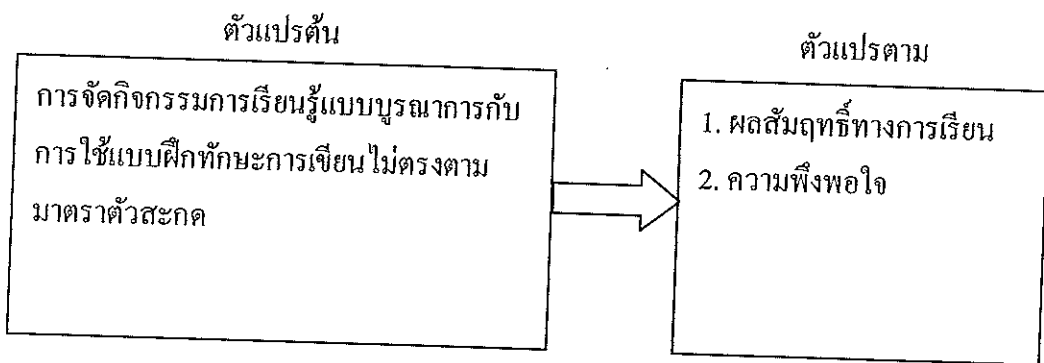
Bouchard (2002 : 1) ได้ศึกษาความรู้เรื่องคำของนักเรียนระดับ 3 ทั้งที่มี ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการสะกดคำ แต่การปฏิบัติงานการอ่านและการสะกดคำของ นักเรียนก็มักจะยังแสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความถูกต้องและความ ผิดพลาดของคำการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการสะกดคำตามความรู้เรื่องคำเชิงพัฒนาใน 4 ด้าน ผล การวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า การปฏิบัติงานการอ่านของนักเรียนดีกว่าการปฏิบัติงาน การสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่ามีรายงานอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความรู้เรื่องคำของ นักเรียนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพในความผิดพลาดด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน พบว่า ความผิดพลาดเกี่ยวข้องกับลักษณะทางอักษรวินิจฉัยที่เหมือนกันในทุกงานในที่สุดได้ศึกษา การให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำของทักษะ ของนักเรียน ผลการ วิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การให้คะแนนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการปฏิบัติจริงของ นักเรียนในผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำ แต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการ ตัดสินใจในการสอนข้อค้นพบเหล่านี้ชี้แนะให้เห็นการพิจารณาที่ตรงประเด็น 4 ประการ ที่ จำเป็นต้องกล่าวในการวิเคราะห์ใด ๆ ในความผิดพลาดในการอ่านและการสะกดคำ ดังนี้ ประการแรกกลุ่มตัวอย่างความคิดในการอ่านและการสะกดคำจำเป็นต้องมากพอที่จะเป็น ตัวแทนของการพัฒนาความรู้เรื่องคำของนักเรียนได้ ประการที่สอง การวิเคราะห์ความคิดซึ่ง ได้แก่ ความผิดจากงานทางภาษาศาสตร์ที่แตกต่างกันจำเป็นต้องพิจารณาระดับหน้าที่สำหรับ ประเภทของงานแต่ละประเภทยิ่งไปกว่านั้นการวิเคราะห์ความผิดพลาด พบว่า นักเรียนใช้การ ประสมประสานกลยุทธ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ไม่เฉพาะคำบอกใบ้ทางอักษรวินิจฉัยให้ทั้งอ่านและสะกด คำเท่านั้น

Kirkpatrick (2002 : Website) ได้ทำการศึกษาวิจัยที่มีผลต่อการบูรณาการ เทคโนโลยีในห้องเรียนคณิตศาสตร์โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูคณิตศาสตร์ ในโรงเรียน จำนวน 9 คน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างจากข้อมูล (Grounded Theory) ข้อมูลที่ใช้ใน การวิเคราะห์ คือการอภิปรายของครูคณิตศาสตร์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการบูรณาการ ผล การศึกษาพบว่า ครูคณิตศาสตร์ใช้เครื่องมือและคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ ทางการศึกษาห้องเรียนในระดับวิทยาลัย จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการบูรณาการเทคโนโลยีแต่ มหาวิทยาลัยอิริโซนาไม่ได้ใช้การบูรณาการเทคโนโลยีผู้มีส่วนร่วมแนะนำว่าโอกาสการพัฒนา

ทางวิชาชีพ ได้ฝึกทักษะขั้นพื้นฐานแต่ไม่ได้ฝึกทักษะการบูรณาการขั้นสูงขึ้นไป ผู้มีส่วนร่วม
 มั่นใจว่าผู้ร่วมงานสามารถฝึกการบูรณาการได้ การศึกษาครั้งนี้พบว่า การใช้ฮาร์ดแวร์และ
 ซอฟต์แวร์ไม่เป็นจะทำให้บูรณาการทางเทคโนโลยีไม่ได้ครูกำหนดความมุ่งหมายการบูรณา
 การเครื่องคิดเลขในห้องเรียนพีชคณิตจากการสัมภาษณ์ครูพบว่า การใช้เทคโนโลยีในระดับชั้น
 ที่ไม่เหมาะสมจะมีผลต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ การศึกษาพบว่า การใช้เครื่องมือ (Level
 of technology implementation) แบบสอบถามทางเทคโนโลยีประเมินครูที่มีความสามารถ
 บูรณาการเทคโนโลยีโดยใช้คอมพิวเตอร์ พบว่า ครูคณิตศาสตร์ที่เลือกใช้เครื่องคิดเลขแทนที่จะ
 ใช้คอมพิวเตอร์จึงได้คะแนนการบูรณาการทางเทคโนโลยีต่ำ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่า
 ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่จะต้องได้รับการฝึกฝนบ่อย ๆ คนไทยทุกคนต้องอ่านออกเขียนได้
 ถูกต้อง ฉะนั้นครูจึงควรใช้สื่อการสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสมและกิจกรรมที่
 หลากหลายการเรียนการสอนต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลซึ่ง
 สื่อที่เหมาะสมคือแบบฝึกทักษะทางภาษาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการสามารถ
 พัฒนาการเรียนได้หลายด้าน ทั้งด้านการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ ด้านเจตคติ ด้านผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนซึ่งครูมีบทบาทสำคัญในการสอนแบบบูรณาการทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่
 สามารถจะพัฒนาและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย